

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος	5
Συντομογραφίες	7

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

A. ΕΝΝΟΙΕΣ.....	29
1. Πολεοδομία.....	29
2. Πολεοδομικό Δίκαιο	29
B. ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	30
1. Το Σύνταγμα	30
α. Άρθρο 17.....	30
β. Περιορισμοί της κυριότητας κατά το άρθρ. 18 του Συντάγματος.....	32
γ. Το άρθρο 24 του Συντάγματος	33
2. Οι νόμοι	35
α. Το Ν.Δ. 17 Ιουλίου/18 Αυγούστου 1923	35
β. Ο νόμος 1337/1983	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

A. Επεκτάσεις σχεδίων πόλεων	37
1. Περιοχές επεκτάσεων	37
B. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο	38
1. Περιεχόμενο Γ.Π.Σ.	38
2. Διαδικασία εκπόνησης Γ.Π.Σ.	39
3. Η έγκριση του Γ.Π.Σ.	40
4. Οι συνέπειες της έγκρισής του	40
α. Δικαίωμα προτίμησης	40
Γ. Πολεοδομική μελέτη.....	42
1. Γενικά	42
2. Έγκριση της πολεοδομικής μελέτης	42
3. Οικιστική καταλληλότητα περιοχής - Δικαιολογητικά	43
4. Δικαιολογητικά για την έγκριση της Π.Μ.	45

5. Συνέπειες της εγκρίσεως	46
6. Η εισφορά σε γη	46
α. Μετατροπή της εισφοράς γης σε χρηματική συμμετοχή	47
β. Διάθεση των από εισφορά γης εδαφικών τμημάτων	47
γ. Η εισφορά σε χρήμα	47
7. Η εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης	48
α. Περιεχόμενο της πράξεως εφαρμογής	48
β. Η διαδικασία σύνταξης της πράξεως εφαρμογής	49
γ. Κύρωση και συνέπειες της πράξεως εφαρμογής	49
Συνέπειες (άρθρ. 4 του Ν. 1772/1988)	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΟΙΚΙΣΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ

A. Ζώνες Ενεργού Πολεοδομίας και Ζώνες Αστικού Αναδασμού	51
1. Έννοιες	51
α. Ενεργός πολεοδομία	51
β. Αναμόρφωση ή ανάπλαση	51
γ. Ανάπτυξη	51
δ. Αστικός αναδασμός	52
2. Η εκτέλεση προγραμμάτων ενεργού πολεοδομίας	52
α. Ανάθεση οργανωμένης δόμησης	52
β. Προκαταρκτική διαδικασία	52
γ. Διαπραγματεύσεις - προσυμφωνίες	53
δ. Στοιχεία μελετών	53
ε. Τροποποιήσεις για τις ΖΕΠ και ΖΑΑ με το Ν. 1337/83.	55
B. Ζώνες Ειδικής Ενίσχυσης και Ζώνες Ειδικών Κινήτρων (άρθρ. 2 Ν. 1337/83)	55
Γ. Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ)	56
Δ. Ζώνες Κοινωνικού Συντελεστή	57
Ε. Οικογενειακή στέγη	58
ΣΤ. Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί - Δεύτερη κατοικία μέσα σε Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου	58

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

A. ΓΕΝΙΚΑ	63
Οι κυριότεροι δομικοί νόμοι	63

Ο ΝΕΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ	
Διατάξεις του ν. 283-2000	65
A. ΓΕΝΙΚΑ – ΟΡΙΣΜΟΙ.....	65
B. ΕΙΔΙΚΑ	69
1. I. Πολεοδομικός και αρχιτεκτονικός έλεγχος.....	69
II. Σύσταση Ανώτατου Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Συμβουλίου	70
III. Επιτροπές Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού ελέγχου	70
2. Προστασία Αρχιτεκτονικής και Φυσικής Κληρονομιάς	71
I. Παραδοσιακά σύνολα – Χώροι, τόποι, ζώνες προστασίας	71
II. Διατηρητέα στη διαδικασία χαρακτηρισμού των	72
III. Συνέπειες χαρακτηρισμού ως διατηρητέου	72
IV. Δόμηση σε ακίνητα όμορα με διατηρητέα κτίρια	73
V. Ανακατασκευή (αναπαλαίωση) διατηρητέων κτιρίων Πότε επιβάλλεται κατεδάφιση διατηρητέων	73
VI. Επανακατασκευές κατεδαφισθέντων	74
VII. Αναστολή έκδοσης οικοδομικών αδειών και εργασιών	74
VIII. Αποφάσεις επί αιτήσεων παρεμβάσεων σε διατηρητέων κτιρίων	75
3. Χρήση κτιρίων	75
4. Αρτιότητα οικοπέδων	76
5. Συντελεστής δόμησης	76
6. Κάλυψη του οικοπέδου.....	78
I. Επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης	78
II. Τμήματα λογιζόμενα υποχρεωτικώς ως ακάλυπτοι χώροι.....	79
III. Ποιές κατασκευές δεν προσμετρώνται στην κάλυψη οικοπέδου.....	79
7. Τρόπος δόμησης – Θέση κτιρίου.....	80
I. Προσδιορισμός διάστασης και απόστασης κτιρίου.....	80
II. Κατασκευή περισσότερων κτιρίων επί του ιδίου οικοπέδου	81
III. Προσδιορισμός ιδεατού στερεού ανέγερσης κτιρίου	82
IV. Ορισμός μέγιστου επιτρεπόμενου ύψους κτιρίου.....	82
V. Μέτρηση μέγιστου ύψους κτιρίου	83
VI. Προσδιορισμός του επιτρεπόμενου συντελεστή κατ' όγκο εκμετάλλευσης του οικοπέδου	83
8. Πλάτος δρόμου – Αφτηρία μέτρησης ύψους.....	84
9. Λειτουργικά και διακοσμητικά στοιχεία στις όψεις των κτιρίων.....	85
I. Εξώστες.....	85
II. Αρχιτεκτονικές προεξοχές και ηλιακά συστήματα στις όψεις του κτιρίου	86
III. Προστεγασματα – Στηθαία και διαχωριστικά στοιχεία	86
10. Παραχώρηση σε κοινή χρήση ακάλυπτων χώρων.....	87
Πότε υποχρεωτική η ενοποίηση ακάλυπτων χώρων.....	88

11. Ενεργό οικοδομικό τετράγωνο	88
I. Ο χαρακτηρισμός οικοδομικού τετραγώνου ως ενεργού αποβλέπει.....	88
II. Η διαδικασία χαρακτηρισμού Συνέπειες επί των όρων δομήσεως και χρήσεως	89
12. Ειδικές διατάξεις για χαμηλά κτίρια	89
13. Παρόδιες στοές.....	90
14. Οι επιτρεπόμενες κατασκευές πάνω από το κτίριο	91
15. Οι επιτρεπόμενες κατασκευές στους ακάλυπτους χώρους	92
Επιτρεπόμενες κατασκευές κάτω από την οριστική στάθμη του εδάφους.....	93
16. Περιφράγματα, Προκηρύξεις.....	94
17. Κατασκευές σε κοινόχρηστους χώρους	95
Προσωρινές λυόμενες κατασκευές σε κοινόχρηστους χώρους.....	96
18. Επισκευές και διαφημίσεις.....	96
Χαρακτηρισμός κατασκευών ως αυθαίρετων – Συνέπειες	97
19. Επιτρεπόμενες παρεκκλίσεις από τις διατάξεις του παρόντος νόμου	98
20. Οικοδομικές άδειες – Αυθαίρετες κατασκευές	99
I. Για ποιές εργασίες είναι υποχρεωτική η έκδοση άδειας	99
II. Δεν απαιτείται άδεια.....	99
III. Άδειες για στρατιωτικά έργα και εγκαταστάσεις – Αεροδρόμια – Λιμένες	100
IV. Αυθαίρετες κατασκευές – Πρόστιμα	100
V. Χρόνος υποχρεωτικής αποπεράτωσης όψεως κτιρίου	101
VI. Υποχρεωτικές πολεοδομικές επεμβάσεις Δημοσίου ή Ο.Τ.Α.	102
VII. Προεδρικά Διατάγματα, καθορίζονται τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες των συντελεστών παραγωγής ιδιωτικών έργων και εγκαταστάσεων	103
21. Νομίμως υφιστάμενο κτίριο ή τμήμα του.....	103
I. Νομίμως υφιστάμενες προσθήκες	104
II. Η συνολική εκμετάλλευση σε περίπτωση προσθήκης.....	105
22. Τακτοποίηση οικοπέδου	105
I. Το μήκος προσώπου σε ειδικές περιπτώσεις	106
II. Προσκύρωση – Έννοια προσκύρωσης.....	107
III. Πότε οι ανωτέρω διατάξεις δεν εφαρμόζονται.....	107
IV. Τύχη μη άρτιων και μη οικοδομήσιμων τμημάτων οικοπέδων σε περίπτωση εφαρμογής ρυμοτομικού σχεδίου.....	108
23. Δουλείες σε ακίνητα	108
Έννοια δουλειών και αρχές που ισχύουν γι’ αυτές.....	108
24. Κτιριοδομικές ρυθμίσεις Δομική κατασκευή και τα τμήματά της	109
25. Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.....	110
Οι αστυνομικές αρχές οφείλουν	111
26. Έκταση εφαρμογής του πολεοδομικού κανονισμού.....	111

27. Ειδικές περιπτώσεις δόμησης	112
I. Οικόπεδων	112
II. Γηπέδων.....	113
III. Οικόπεδα παραχωρημένα από το Δημόσιο	113
IV. Κατασκευή εναέριας γέφυρας.....	113
V. Μετατόπιση οριακής οδού	114
VI. Δομικές εργασίες σε απομακρυσμένες περιοχές και για γεωργικηνοτροφικές εγκαταστάσεις	114
28. Καταργούμενες, διατηρούμενες και τροποποιούμενες διατάξεις.....	115

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Νόμος 2831/2000 (ΦΕΚ 140 ΑΔ/13.6.2000).....	117
1. Εφαρμογή Προϊσχυουσών Διατάξεων.....	117
2. Εξαιρέσεις από κατεδάφιση αυθαιρέτων	118
Ειδικές ρυθμίσεις	119
Παραεκκλίσεις για κτίρια του Δημοσίου και των Ο.Τ.Α.	121
3. Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με ειδικές ανάγκες	121
I. Απαραίτητες διαμορφώσεις σε υφιστάμενα προ της ισχύος του παρόντος νόμου κτίρια.....	122
II. Εξαιρέσεις.....	122
III. Διαμορφώσεις κοινόχρηστων χώρων για την εξυπηρέτηση ατόμων με ειδικές ανάγκες.....	123
IV. Επιτροπή Προσβασιμότητας.....	123
4. Άσκηση αρμοδιοτήτων πολεοδομικού σχεδιασμού – Καθορισμός όρων δόμησης σε οικισμούς μέχρι 2.000 κατοίκων	124

**ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΑΝΕΓΕΙΡΟΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ
Π.Δ. 394/Δ'/8.9.1983**

A. ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ	125
1. Αρμόδιες αρχές - όργανα.....	125
2. Απαιτούμενα στοιχεία	125
3. Προέλεγχος	126
4. Υποβολή μελέτης και έλεγχος	126
5. Ισχύς της άδειας και αναθεώρησής της.....	127
6. Έλεγχος των οικοδομικών εργασιών	128
7. Γενικές διατάξεις.....	129
B. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ	129
1. Προδιαγραφές σύνταξης.....	129

2.	Προδιαγραφές παρουσίασης μελετών.....	130
α.	Προδιαγραφές σύνταξης Τοπογραφικών Διαγραμμάτων.....	130
β.	Προδιαγραφές σύνταξης Αρχιτεκτονικών Μελετών.....	131
γ.	Προδιαγραφές σύνταξης στατικών μελετών.....	135
δ.	Προδιαγραφές σύνταξης στατικών μελετών σε περιπτώσεις προσθήκης.....	136
	1. Αν υπάρχει άδεια και μελέτη με πρόβλεψη μελέτης.....	137
	2. Αν υπάρχει άδεια και μελέτη χωρίς πρόβλεψη.....	137
	3. Αν δεν υπάρχει άδεια ούτε μελέτη.....	138
ε.	Προδιαγραφές για τη Σύνταξη Μελετών Εγκαταστάσεων.....	139
	1. Μελέτη Υδραυλικών Εγκαταστάσεων.....	139
	1.1. Ύδρευση.....	139
	1.2. Αποχέτευση ακαθάρτων.....	140
	1.3. Αποχέτευση ομβρίων.....	141
	2. Μελέτες Λοιπών Εγκαταστάσεων.....	141
	I. Η Γενική Μελέτη των Δικτύων.....	141
	II. Επι μέρους μελέτες.....	142
	1. Θέρμανση.....	142
	2. Αερισμός - Κλιματισμός.....	143
	3. Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις Ισχυρών Ρευμάτων.....	144
	4. Πυροπροστασία.....	144
	5. Ανυψωτικών Συστημάτων.....	145
	6. Ηλεκτρικοί Υποσταθμοί.....	146
	III. Προδιαγραφές για Μελέτες Επισκευών - Διαρρυθμίσεων, Κατεδαφίσεων, Εξσκαφών, Επιχώσεων και για άδειες κοπής δένδρων.....	146
	1. Επισκευές - Διαρρυθμίσεις.....	146
	2. Κατεδάφιση.....	147
	3. Εξσκαφές - Επιχώσεις.....	147
	4. Κοπή δένδρων.....	147
3.	Προδιαγραφές για Σχεδίαση και Παρουσίαση Μελετών.....	147
α.	Διαστάσεις Σχεδίων.....	147
β.	Πινακίδα.....	148
γ.	Διαστασιολόγηση.....	148
δ.	Συσκευασία Μελέτης.....	149

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

A.	ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΟΙ.....	151
1.	Σκαλωσιές (Ικριώματα).....	151
α.	Κινητά ικριώματα.....	152

β. Φορητές κλίμακες	152
γ. Κρεμαστά ικριώματα	153
2. Ανυψωτικά μηχανήματα οικοδομικών εργασιών	153
α. Χειροκίνητα βαρούλκα	153
β. Μηχανικά βαρούλκα - μπετονιέρες (μικτήρες).....	154
3. Ειδικές προφυλακτικές διατάξεις	154
α. Κατεδαφίσεις	154
β. Ανόρυξη θεμελίων	154
γ. Φωταγωγοί - ανοίγματα.....	155
δ. Μεταφορά υλικών	155
ε. Εργασίες ξυλουργών	155
στ. Κλίμακες, δίοδοι.....	155
4. Κανονισμός εργασίας - ευθύνες.....	156
α. Απαγόρευση εργασίας κάτω από επικίνδυνους χώρους	156
β. Διαλογή προσωπικού	156
γ. Εργασία κατά τις νυχτερινές ώρες	156
δ. Εργασίες σε περίπτωση βροχής.....	157
ε. Επίβλεψη και παρακολούθηση οικοδομικών εργασιών	157
στ. Αναγγελία ατυχημάτων.....	157
5. Γενικές διατάξεις.....	157

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ

ΤΩΝ ΕΠΟΠΤΩΝ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΟΜΗΣΕΩΣ

1. Στοιχεία του επιβλέποντος - έκταση της ευθύνης του	159
2. Υποχρέωση αναφοράς αποπερατώσεως των εργασιών	160
3. Απαλλαγή από την ευθύνη σε περίπτωση αποχής.....	160
4. Τήρηση αρχείου επιβλεπόντων	160

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΛΗΨΕΩΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΣ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ (Ν. 1396/1983)

1. Εννοιολογικοί προσδιορισμοί	161
2. Υποχρεώσεις εργολάβου και υπεργολάβου ολόκληρου του έργου	162
3. Υποχρεώσεις του κυρίου του έργου.....	162
4. Υποχρεώσεις εργολάβου και υπεργολάβου τμήματος του έργου.....	163
5. Υποχρεώσεις μελετητή.....	163
6. Υποχρεώσεις επιβλέποντος	163
7. Ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας	164
8. Ποινικές κυρώσεις	164

ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΔΟΜΗΣΗ

1. Γεννεσιουργοί λόγοι.....	165
2. Στάδια της αυθαίρετης δόμησης	166
3. Η νομοθετική αντιμετώπιση της αυθαίρετης δόμησης	166
ΑΥΘΑΙΡΕΤΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	167
1. Αναστολή καταδάφισης αυθαιρέτου	167
2. Διαδικασία αναστολής.....	168
3. Ένταξη αυθαιρέτων σε πολεοδομικό σχέδιο	169
4. Νέα αυθαίρετα	170
5. Κυρώσεις.....	170
6. Ειδική εισφορά αυθαιρέτου	171

ΜΕΡΟΣ 3**ΚΤΙΡΙΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ**

1. Ορισμοί	175
2. Ταξινόμηση των κτιρίων και των δομικών κατασκευών	177
1.Α. Κατοικία	178
1.Β. Προσωρινή διαμονή.....	178
1.Γ. Συνάθροιση κοινού	178
1.Δ. Εκπαίδευση	179
1.Ε. Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια.....	179
1.Ζ. Σωφρονισμός.....	179
1.Η. Εμπόριο.....	179
1.Θ. Γραφεία	180
1.Ι. Βιομηχανία – Βιοτεχνία	180
1.Κ. Αποθήκευση	180
1.Λ. Στάθμευση αυτοκινήτων και πρατήρια υγρών καυσίμων.....	181
1.Μ. Λοιπές χρήσεις	181
3. Πληθυσμός	181
4. Ασφάλεια και αντοχή κτιρίων	184
1. Γενικά.....	184
2. Ασφάλεια κατά την κατασκευή.....	184
3. Αντοχή κτιρίων και δομικών έργων κατά την κατασκευή.....	186
4. Εδαφοτεχνικά στοιχεία – Εκσκαφές – Θεμελιώσεις	187
5. Ψηλά κτίρια – Θέματα ασφάλειας και αντοχής τους.....	188
5. Δόμηση κοντά σε ρέματα	189
6. Πυροπροστασία.....	190
7. Ελεύθερο ύψος και καθαρός όγκος των χώρων των κτιρίων.....	190
8. Τοίχοι, ανοίγματα και κουφώματα	191

1. Τοίχοι.....	191
2. Ανοίγματα – Κουφώματα.....	192
3. Ιδιότητες τοίχων και κουφωμάτων.....	192
9. Τοίχοι στα όρια των οικοπέδων – Μεσότοιχοι.....	193
10. Φυσικός φωτισμός και αερισμός.....	195
11. Ηχομόνωση – Ηχοπροστασία.....	199
12. Κλίμακες.....	202
13. Κεκλιμένα επίπεδα κυκλοφορίας πεζών.....	205
14. Στηθαία.....	206
15. Χειρολισθήρες.....	207
16. Κινητά προστεγάσματα.....	208
17. Απομάκρυνση ομβρίων από εξώστες και δώματα.....	208
18. Εσωτερικές στοές.....	209
19. Πλάτη παροδίων οδών.....	211
20. Προσπέλαση προς εισόδους – εξόδους κτιρίων.....	211
21. Κατασκευές και εγκαταστάσεις κάτω από την επιφάνεια των προκηπίων.....	212
22. Φύτευση οικοπέδων.....	212
23. Πεζοδρόμια.....	213
24. Υποχρέωση υποβολής Μελετών Υδραυλικών και Ηλεκτρομηχανικών Εγκαταστάσεων.....	216
25. Εσωτερικές Υδραυλικές Εγκαταστάσεις.....	216
1. Γενικά.....	216
2. Εγκαταστάσεις ύδρευσης.....	217
3. Εγκαταστάσεις αποχέτευσης λυμάτων ή αποβλήτων.....	218
4. Εγκατάσταση αποχέτευσης ομβρίων.....	221
5. Εγκαταστάσεις πυρόσβεσης με νερό.....	222
26. Εγκαταστάσεις θέρμανσης.....	222
1. Γενικά.....	222
2. Εγκαταστάσεις κεντρικής θέρμανσης.....	224
Λεβητοστάσιο.....	225
Καπνοδόχος.....	228
Αποθήκευση καυσίμων.....	230
Σωληνώσεις.....	234
27. Εγκατάσταση κλιματισμού – αερισμού.....	237
1. Γενικά.....	237
2. Μηχανοστάσια κλιματισμού.....	238
3. Σωληνώσεις – Αεραγωγοί.....	238
28. Ανελκυστήρες.....	239
29. Εσωτερικές ηλεκτρικές εγκαταστάσεις.....	240
1. Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις ισχυρών ρευμάτων.....	241
2. Υποσταθμοί.....	242

3. Εγκαταστάσεις ασθενών ρευμάτων	244
30. Αλεξικέραυνα	246
31. Γραμματοκιβώτια	247
32. Κιβώτια προσωρινής αποθήκευσης απορριμάτων	247
33. Πρότυπα – Τεχνικές προδιαγραφές – Πιστοποιητικά.....	247
34. Μεταβατικές διατάξεις	248

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

(Αναθεώρηση Ν.Ε.Α.Κ.)

1. Αντικείμενο, απαιτήσεις και κριτήρια σχεδιασμού	251
2. Σεισμικές δράσεις σχεδιασμού.....	255
3. Σεισμική απόκριση κατασκευών	266
4. Κριτήρια σχεδιασμού και κανόνες εφαρμογής	278
5. Θεμελιώσεις, αντιστηρίξεις, γεωκατασκευές.....	290

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	
Σεισμικές κινήσεις εδάφους	305
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	
Ειδικοί κανόνες εφαρμογής για φέροντα στοιχεία από οπλισμένο σκυρόδεμα	307
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ	
Ειδικοί κανόνες εφαρμογής για φέροντα στοιχεία απο χάλυβα	311
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ	
Ώθηση σε τοίχους κατά την διάρκεια σεισμού	320
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε	
Ειδικοί κανόνες για προσθήκες σε υφιστάμενα κτίρια	322
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ	
Ισοδύναμες στατικές εκκεντρότητες.....	324
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ	
Ενδεικτική αναλυτική μέθοδος για τον υπολογισμό του οριακού φορτίου ορθογωνικής επιφανειακής θεμελίωσης.....	326

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	333
------------------------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Α. ΕΝΝΟΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	333
Β. ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	334

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Α. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ.....	335
1. Τι δημόσια έργα κατασκευάζονται	335
2. Επιχειρήσεις κατασκευές των έργων.....	335
3. Τρόποι επιλογής της εργοληπτικής επιχείρησης.....	336
Β. ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΕΣ.....	337
1. Στάδια και σκοπός των δημοπρασιών	338
2. Διακήρυξη δημοπρασίας.....	338
3. Συμβατικά τεύχη.....	340
4. Συστήματα υποβολής των προσφορών	341
5. Τεύχος παρατηρήσεων	342
6. Βραβείο αξιολογωτέρων μελετών.....	342
7. Διαδικασία κατάθεσης προσφορών.....	343
8. Διαδικασία εξέτασης προσφορών και εισήγησης για ανάθεση	345
9. Διαδικασία προεπιλογής	345
10. Αντιρρήσεις κατά τις διαδικασίες δημοπρασιών.....	345
11. Επιτροπές διαγωνισμού	346
12. Επιτροπές Εισήγησης για Ανάθεση.....	346
13. Εγγύηση συμμετοχής - Χρόνος ισχύος προσφορών	347
14. Έγκριση αποτελέσματος δημοπρασίας.....	347
15. Πρόχειρος διαγωνισμός - Προφορική δημοπρασία.....	348

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Α. ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ	351
1. Σύμβαση κατασκευής έργου	351

2. Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης	352
3. Διοίκηση του έργου - Επίβλεψη	353
4. Σύμπραξη του μελετητή στην κατασκευή	354
5. Επιτροπή παρακολούθησης του έργου	354
6. Χρονοδιάγραμμα κατασκευής	355
7. Ημερολόγιο του έργου	356
8. Γενικές υποχρεώσεις του αναδόχου	356
9. Προθεσμίες - Ποινικές ρήτρες	358
10. Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ)	360
11. Επιμετρήσεις	360
12. Προκαταβολές	362
13. Λογαριασμοί - πιστοποιήσεις	362
14. Συμπληρωματική αναθέωση τιμών	365
15. Ανξομοιώσεις εργασιών, νέες εργασίες	366
16. Υπερσυμβατικές εργασίες - Ειδικές τιμές	367
17. Βλάβες στα έργα. Αναγνώριση αποζημιώσεων	368
18. Ακαταλληλότητα υλικών - Ελαττώματα - Παράλειψη συντήρησης	370
19. Έκπτωση του αναδόχου	372
20. Διακοπή εργασιών - διάλυση της σύμβασης	374
21. Αποζημίωση του αναδόχου λόγω διάλυσης της σύμβασης	376
22. Υποκατάσταση, πτώχευση, θάνατος	376
23. Βεβαίωση περάτωσης εργασιών	377
24. Προσωρινή παραλαβή	378
25. Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων	379
26. Οριστική παραλαβή	379
27. Διοικητική παραλαβή για χρήση	380
28. Εκτέλεση εργασιών με αυτεπιστασία	380
Β. ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	381
Γ. ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ	382
1. Ενστάσεις	382
2. Αίτηση θεραπείας	382
3. Δικαστική επίλυση των διαφορών.....	384
4. Διαιτητική επίλυση διαφορών	385

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

1. Εργοληπτικές Επιχειρήσεις - Μητρώα	387
2. Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων	388
3. Μητρώο εμπειρίας κατασκευατών (Μ.Ε.Κ.)	392
4. Λαϊκή συμμετοχή στα αναπτυξιακά έργα	393
5. Προδιαγραφές και κανονισμοί έργων.....	395

6. Επιθεώρηση των δημοσίων έργων	395
7. Σύσταση Ινστιτούτου Οικονομίας Κατασκευών (Ι.Ο.Κ.)	396
Π.Δ. 265/17.6.91	398
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	
Κατάλογος Επαγγελματικών Δραστηριοτήτων	414
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	
Επαγγελματικά Μητρώα εργοληπτών κρατών-μελών ΕΟΚ	416
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	
Υποδείγματα προκήρυξης συμβάσεων	417

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

ΠΕΡΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ

1. Συνταγματική πρόβλεψη.....	421
2. Κήρυξη της απαλλοτριώσεως	423
α. Τρόπος κηρύξεως	423
β. Προϋποθέσεις κηρύξεως αναγκαστικής απαλλοτριώσεως.....	423
γ. Χρόνος κηρύξεως της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως	424
δ. Αναγκαστική απαλλοτριώση κατά ζώνες.....	424
3. Η συντέλεση της απαλλοτριώσεως	424
α. Τρόπος συντελέσεως	424
β. Παρακατάθεση αποζημιώσεων.....	424
γ. Συνέπειες	425
δ. Παραγραφή.....	425
4. Ανάκληση απαλλοτριώσεως.....	425
5. Διαδικασία προσδιορισμού αποζημιώσεως.....	426
α. Υπολογισμός της αξίας του απαλλοτριωμένου	426
β. Προεκτίμηση.....	426
γ. Προσδιορισμός της αποζημιώσεως	427
δ. Προσωρινός και οριστικός προσδιορισμός.....	427
ε. Συμβιβαστικός προσδιορισμός	427
στ. Παροχή εγγυήσεως	427
6. Διαδικασία προσδιορισμού αποζημιώσεως	428
α. Κτηματογράφηση	428
β. Βοηθητικό προσωπικό και δαπάνες κτηματογραφήσεως.....	429

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Α.	Η ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	433
1.	Γενικά	433
2.	Είδη ρύπανσης.....	434
α.	Η ατμοσφαιρική ρύπανση	434
I.	Οι ρυπαντικές ουσίες	435
II.	Δείκτες ατμοσφαιρικής ρύπανσης.....	436
III.	Οι ζημιές από την ατμοσφαιρική ρύπανση.....	436
IV.	Ζημιές στα περιουσιακά στοιχεία	437
β.	Η ρύπανση των υδάτων	437
I.	Κατηγορίες ρυπαντικών ουσιών	438
II.	Ζημιές από τη ρύπανση των υδάτων.....	440
γ.	Η ρύπανση του εδάφους	440
I.	Τα οικιακά απορρίμματα	440
II.	Τα απορρίμματα από ορυχεύσεις	441
III.	Τα εγκαταλελειμμένα παλιά διαρκή καταναλωτικά αγαθά	441
IV.	Τα φυτοφάρμακα και τα λιπάσματα	441
δ.	Η ηχορύπανση	441
B.	Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ	442
Γ.	Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	444
1.	Το νομοθετικό πλαίσιο	444
2.	Βασικοί στόχοι	444
3.	Ορισμοί	445

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΑΠΟ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1.	Κατηγορίες έργων και δραστηριοτήτων	446
2.	Έγκριση περιβαλλοντικών όρων	447
3.	Προέγκριση χωροθέτησης έργων	448
4.	Προθεσμίας έγκρισης	449
5.	Περιεχόμενο και δημοσιότητα μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων	449
6.	Έλεγχος τήρησης περιβαλλοντικών όρων	450
7.	Ανταποδοτικά τέλη	451

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΥΠΑΝΣΗ

1.	Ποιότητα ατμόσφαιρας και δίκτυο παρακολούθησης.....	451
2.	Μέτρα για την προστασία της ατμόσφαιρας	452
3.	Ποιότητα νερών και δίκτυο παρακολούθησης	453

4. Μέτρα για την προστασία των νερών	454
5. Μέτρα για την προστασία του εδάφους	454
6. Στερεά απόβλητα	455
7. Προστασία από το θόρυβο	456
8. Αντιθορυβικές ζώνες.....	457
9. Επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα.....	457
10. Παρακολούθηση των φυσικών αποδεκτών.....	458
11. Μέτρα προστασίας από τη ραδιενέργεια	459

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ

1. Αντικείμενο προστασίας και διατήρησης	459
2. Κριτήριο χαρακτηρισμού και αρχές προστασίας	460
3. Προστασία και διατήρηση των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας.....	462
4. Χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων και συνόλων της φύσης και του τοπίου	463
5. Οικονομικές ρυθμίσεις	464
6. Σφράγιση ακινήτου και οικισμών.....	464

ΖΩΝΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΖΩΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1. Ζώνες ειδικών περιβαλλοντικών ενισχύσεων	466
2. Ζώνες ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων	466

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

1. Ενιαίος Φορέας Περιβάλλοντος	468
2. Κλιμάκια Ελέγχου Περιβάλλοντος	470

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

1. Ποινικές κυρώσεις	470
2. Κατασχέσεις - δημεύσεις	471
3. Αστική ευθύνη.....	472
4. Διοικητικές κυρώσεις.....	472

ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	473
---	-----

Σκοπός	473
Στόχος και αρχές.....	473
Επιτροπή Συντονισμού της Κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης.....	475
Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης	475
Αρμοδιότητες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων	476

ΜΕΣΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης	477
Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης	479
Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.....	481
Συνέπειες της έγκρισης των Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.....	484

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων	485
Π.Ο.Α.Δ.Π. εντός Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων	487
Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές περιοχές.....	489
Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων	489
Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων.....	491
Χρηματοδοτικοί μηχανισμοί χωροταξικού Σχεδιασμού	494
Εθνικό Δίκτυο Πληροφοριών για το Χωροταξικό Σχεδιασμό	495

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Φορείς διαχείρισης.....	497
Διοίκηση Φορέων Διαχείρισης.....	501
Ν.Π.Ι.Δ. φορείς διαχείρισης περιβαλλοντικών έργων και προγραμμάτων.....	503
Τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του ν. 1650/1986	503
Συμπλήρωση αρμοδιοτήτων Επιτροπής «Φύση 2000».....	505

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΩΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α' ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ	509
1. Π.Δ. 1340/10.12.1981	509
2. Πολεοδομικά Διατάγματα	512
B' ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ	517
1. Εγκύκλιος 93. «Αμοιβές επίβλεψης παλαιών και νέων αδειών οικοδομής»	517
2. Εγκύκλιος 94. «Νέες άδειες και προστασία του περιβάλλοντος».	517
3. Εγκύκλιος 98. «Έκδοση νέων οικοδομικών αδειών με βάση τον Ν. 1772/88»	518
4. Εγκύκλιος 64 του ΥΠΕΧΩΔΕ «Συντέλεση της απαλλοτριώσεως».....	523
5. Εγκύκλιος 81 του ΥΠΕΧΩΔΕ «Οδηγίες για την εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 23 του Ν. 1577/85»	523
6. Εγκύκλιος 92 του ΥΠΕΧΩΔΕ «Κατεδάφιση περιφράξεων στις ακτές».....	524
7. Εγκύκλιος 67 «Διευκρινήσεις σχετικά με την παρ. 3 του άρθρου 9 του ΓΟΚ/85»	525
8. Εγκύκλιος 108 του ΥΠΕΧΩΔΕ «Τροποποίηση εγκυκλίου για αναθεώρηση αδειών»	526
9. Εγκύκλιος 1 του ΥΠΕΧΩΔΕ «Ύψος κτιρίων»	526
Γ' ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΑΕΙ-ΤΕΙ.....	527
1. Π.Δ. 472/1985	527
α. Εγγραφή στο ΜΕΚ διπλωματούχων ΑΕΙ	527
β. Εγγραφή στο ΜΕΚ πτυχιούχων ανωτέρων τεχνικών σχολών	528
2. Τροποποίηση Π.Δ/γματος 472/85 (Εγγραφή στο ΜΕΚ πτυχιούχων Τ.Ε.Ι.).....	530
3. Π.Δ. 345/1989	531
4. Π.Δ. 346/1989	534
Καθορισμός Επαγγελματικών Δικαιωμάτων πτυχιούχων Τεχνολόγων Μηχανικών του τμήματος Ηλεκτρονικών της ΣΤΕΦ των ΤΕΙ..	534
Π.Δ 256/1991 «Χορήγηση άδειας Ηλεκτρολόγου Θεάτρου»	536
 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ	 539